

BNA activiteiten

De Architectenbureaux verenigt de voordelen van klein en groot

Een overlevingsstrategie voor eenmansbureaus

Kleine architectenbureaus hebben het vaak moeilijk. Dat blijkt weer uit de resultaten van het bedrijfsvergelijkend onderzoek 1999 dat in dit nummer van BladNA wordt gepresenteerd. Maar er is ook perspectief. Aan het woord komen Henk Spreeuwenberg en Irène van Exel. Ze zijn deelnemers aan De Architectenbureaux, een samenwerkingsverband van zes Amsterdamse architecten met een klein bureau. Het bijzondere is dat niet alleen de bureaus, maar ook de samenwerking is gecertificeerd.

Spreeuwenberg: 'Eenmansbureaus kunnen niet meer bestaan, is mijn overtuiging. Je bent te klein om waar te maken wat je in kwalitatieve zin wil. Tegelijkertijd geloof ik in het kleine bureau. Want je bent wel flexibel, efficiënt en je staat dicht bij de opdrachtgever. In 'de Architectenbureaux', een samenwerkingsverband van zes kleine bureaus, hebben we daarvoor een unieke vorm gevonden. De zes bureaus hebben een kwaliteitssysteem ontwikkeld en niet alleen de afzonderlijke bureaus maar ook de samenwerking is gecertificeerd.'

Van Exel: 'Juist als kleine bureaus willen we gecertificeerd zijn. We willen de voordelen van klein en groot combineren. We hebben een eigen toko en een eigen identiteit, maar we werken samen om het vak bij te houden, kennis te verwerven en zo verder te komen.'

Spreeuwenberg: 'De kiem voor het samenwerkingsproject is jaren geleden gelegd. Na een aantal door de BNA belegde bijeenkomsten met eenmansbureaus is een groep van twaalf architecten uit Amsterdam en Haarlem ontstaan. Die groep is na een tijdje uit elkaar gevallen. De karakters verschilden te veel, net als de meningen over het uitoefenen van het vak.'

We hebben daarvan geleerd, toen we met een paar mensen een nieuwe start maakten. We hebben zes mensen bij elkaar gezocht die vertrouwd met elkaar zijn. Drie jaar geleden hadden we de eerste gesprekken. Een jaar later kwamen tot de conclusie dat we een kwaliteitssysteem nodig hadden. De BNA heeft nog een financiële bijdrage geleverd aan de haalbaarheidsstudie. Dat was nodig want niemand wist waar we aan begonnen. De ontwikkeling, het vastleggen en de implementatie vergden nog eens anderhalf jaar.'

Van Exel: 'Het is een behoorlijke investering in tijd en in geld. De totale kosten waren 40.000 gulden. We gaan dan ook uit van professionele bureaus, die met budgetten

werken, geautomatiseerd zijn en voldoende omzet hebben om als een echt bureau te functioneren.'

Eigen agenda

Spreeuwenberg: 'Het certificaat is natuurlijk bijkomend. Bovendien worden we extern gecontroleerd. Het certificaat geeft de samenwerking serieuze, duurzame inhoud. De meerwaarde wordt gecertificeerd.'

Van Exel: 'We zijn elkaars achtervang, dat is een van de elementen van samenwerking. Omdat we hetzelfde bureaumanagementsysteem en het hetzelfde tekensysteem hanteren kan iemand anders het werk zo overnemen als je ziek bent.'

Spreeuwenberg: 'Bij opdrachten groter dan 500.000 gulden zijn we verplicht een waarborgcontract af te sluiten. De opdrachtgever weet dan waar hij aan toe is.'

Van Exel: 'Een kwaliteitssysteem klinkt zo administratief, maar het gaat echt om kwaliteit. We hebben onszelf bijvoorbeeld verplicht alle plannen in de DO-fase te bespreken. Daarom moet je elkaar goed aanvoelen en hoog achten.'

Spreeuwenberg: 'Ook wisselen we ervaringen uit over kengetallen, aannemers en adviseurs. We zijn verplicht begrotingen met afwijking van meer dan vijf procent met elkaar te bespreken. En we werken samen bij kennisverwerving, bij de aanschaf van software en het nemen van abonnementen.' 'Maar er komen ook concrete dingen aan de orde als het V en G plan, nieuwe regelgeving en technische ontwikkelingen in het vak.'

Van Exel: 'Het blijft niet bij het veertiendaagse overleg. Als er een probleem is waar je zelf niet uitkomt, dan bel je even naar een van de collega's. We hebben ook een elektronisch kantoor op internet. Daar kun je berichten achterlaten en bij werkpieken kunnen we de tekeningen digitaal aan elkaar doorgeven.' 'Het is vooral leuk. Gewoon je gang kunnen gaan in je eigen bureau, maar wel de mogelijkheid hebben met zijn zessen ergens goed over

door te kunnen praten.'

Spreeuwenberg: 'Wij hadden niet gedacht dat als je een probleem op tafel legt er zo snel een scala aan standpunten komt waar je echt iets mee kunt.'

Opdrachtgevers

Spreeuwenberg: 'We zijn er niet direct op uit om samen opdrachten te verwerven. Dat sluiten we niet uit, maar het is een groeiproses.'

Van Exel: 'Ik heb nog niet gemerkt dat er opdrachtgevers op af komen. Maar je krijgt wel enthousiaste reacties als je het uitlegt. Het is ook gemakkelijker om opdrachtgevers op hun plichten te wijzen, bijvoorbeeld het op tijd terugsturen van de onder tekende opdracht, met het kwaliteitssysteem in de hand kun je opdrachtgevers daar veel gemakkelijker op aanspreken.'

Spreeuwenberg: 'Het scheelt vooral in de beeldvorming. Particuliere opdrachtgevers maakt het niet veel uit, maar we hebben vooral de ambitie om professionele opdrachtgevers te houden. Die staan er open voor. Ze hebben belangstelling voor dit instrument. Ze hebben te maken met een klein bureau dat toch een kwaliteitssysteem heeft. De certificering waarborgt dat de samenwerking echt inhoud heeft. Zo'n waarborgcontract maakt dat helder voor de opdrachtgever. Als ik morgen onder de tram loop, maar ook tijdens vakanties, kan een ander zo het werk overnemen.'

Van Exel: 'Je voorkomt daardoor precies waar professionele opdrachtgevers zo bang voor zijn, afhankelijkheid van een persoon.'

Spreeuwenberg: 'We kunnen het iedereen aanbevelen. Het is wel van belang de hele procedure te doorlopen, van ballotage tot en met certificering. De ballotage is van belang omdat het een voorwaarde is dat de opvattingen over vak overeenstemmen. Je moet affiniteit met het werk van de anderen kunnen opbrengen, zodat je ook wat aan elkaar hebt.'

Van Exel: 'Je moet als samenwerkings-

Eenmansbureaus kunnen niet meer bestaan'

Foto: Greetje Schipper

verband wel je eigen kwaliteitshandboek maken. Het is niet verstandig dat van anderen over te nemen. Je hebt wel wat aan voorbeelden om zelf niet het wiel uit te vinden, maar essentieel is het zelf doorlopen van het proces. Ook is de dialoog met de adviseur heel zinvol.'

Spreeuwenberg: 'De samenwerking is geen statisch gegeven, maar een dynamisch proces. We werken aan de ontwikkeling van het systeem. Ook nieuwe deelnemers kunnen impulsen geven. Het moet een

levende organisatie zijn. Het lijkt me verschrikkelijk aardig als De Architectenbureaux met geheel andere mensen over vijftig jaar nog bestaat. We kunnen nu groeien tot tien, twaalf mensen en willen graag uitbreiden.' 'We hebben een bijzonder verhaal. Onze keuze voor een klein bureau is bewust. Onze samenwerking is een overlevingsstrategie, om het werk te kunnen maken wat we willen maken.' ■

Joep Habets

Tentoonstelling bij ARCAM

De Architectenbureaux presenteren zich

De deelnemers aan De Architectenbureaux zijn: Rob Budding, Hugo Caron, Irène van Exel, Reinder Nust, Tijmen Ploeg en Henk Spreeuwenberg.

De deelnemers aan De Architectenbureaux

Tentoonstelling

Binnenkort presenteren de architecten van De Architectenbureaux hun samenwerking aan de buitenwereld. Ze laten eigen werk zien dat in Amsterdam is gerealiseerd en ze tonen de resultaten van een aantal workshops, letterlijk en figuurlijk tegen de achtergrond van hun kwaliteits-handboek. De architecten zijn ook zelf aanwezig. Steeds zijn twee architecten zijn tijdens de openingsuren bij ARCAM aan het werk en er is een permanente CAD/CAM-verbinding met de zes bureaus.

De tentoonstelling van De Architectenbureaux is van 15 december 2000 tot 22 januari 2001 te zien bij ARCAM, vestiging Oosterdok, Oosterdok 14 te Amsterdam.